

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 6Co/244/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812202872  
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8812202872.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobkyne: Z. I. - DAPP, X. XXX, IČO: 34 826 963, zast. JUDr. Dušanom Maruščákom, advokátom, AK Hrnčiarska 1619/42, Stropkov proti žalovanej: S. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, zast. JUDr. Igorom Lakatošom, advokátom, AK M. R. Štefánika 873, Vranov nad Topľou, o zaplatenie 2.443,- Eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10C 94/2012-69 zo dňa 2. 7. 2014 jednohlasne takto

### rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo veci samej.

II. M e n í sa rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 713,12 Eur na účet jeho právneho zástupcu a to v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalobca j e p o v i n n ý zaplatiť žalovanému trovy odvolacieho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 229,95 Eur na účet jeho zástupcu v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

### o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) žalobu zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku za podaný odpor vo výške 147 Eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 931,70 Eur na účet právneho zástupcu žalovanej JUDr. Igora Lakatoša a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Svoje rozhodnutie odôvodnil, cit.:

„Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že k uzavretiu kúpnej zmluvy na predmetné motorové vozidlo došlo, predmet kúpy bol aj odovzdaný, ale inak ako to tvrdila žalobkyňa, bolo preukázané len uzavretie ústnej kúpnej zmluvy. Taktiež bolo výsluchom svedkov preukázané, že kúpna cena medzi účastníkmi konania bola dohodnutá na sumu 2.000 eur a ako taká bola aj priamo pri odovzdaní predmetu kúpy aj žalobkyni vyplatená.

Písomná kúpna zmluva ktorú predložila v konaní žalovaná je absolútne neplatná, pretože vykazuje nedostatky ohľadom podstatných náležitosti tohto právneho úkonu. Je bez dátumu, bez označenia kupujúceho. Bolo preukázané, že tak žalobkyňa ako aj žalovaná zmluvy uzavreli prostredníctvom splnomocnených osôb a to žalobkyňa prostredníctvom manžela a žalovaná prostredníctvom syna a že táto kúpna zmluva bola uzavretá ústnou formou. Keďže na uzavretie kúpnej zmluvy, predmetom ktorej

je hnutelná vec nie je potrebná písomná forma v zmysle zákonných ustanovení a nie je preto potrebné, aby plná moc bola daná v písomnej forme. Výsluchom svedkov bolo preukázané, že zmluva medzi účastníkmi konania bola uzavretá predmet kúpy bol odovzdaný ako aj kúpna cena. Vyplýva to z výsluchu svedkov, manžela a syna žalovanej, pričom nepriamo tieto tvrdenia potvrdila aj nevesta žalovanej. Tvrdenia žalobkyne potvrdil len je manžel. Faktúra vystavená žalobkyňou sama o sebe nič neznamená a nič nedokazuje.

Nepravdivostiam a rozporuplnostiam v tvrdeniach žalobkyne nasvedčuje aj fakt, že formálne síce spísali aj nejakú písomnú zmluvu, avšak ide o formálnu záležitosť, pričom táto neobsahuje základné náležitosti kúpnej zmluvy ako právneho úkonu v zmysle zákona. Ak sa v skutočnosti účastníci dohodli na cene, tak ako to tvrdí žalobkyňa, nič jej nebránilo túto cenu uviesť aj v kúpnej zmluve, čo neurobila, navyše ak ju sama cestou manžela vyhotovovala. Všetky okolnosti uzatvorenia zmluvy sú nanajvýš zvláštne a neštandardné.

Ohľadom ďalších tvrdení, že boli odpredané žalovanej aj iné veci patriace k motorovému vozidlu, ktoré boli uvedené vo faktúre, tieto tvrdenia žalobkyne preukázané v konaní neboli, navyše je zrejmé, že ide o príslušenstvom vecí, teda automaticky mali byť predané (väčšina) spolu s motorovým vozidlom. Taktiež neboli preukázané, tvrdenia žalobkyne a jej manžela že sa dohodli na forme zaplataenia kúpnej ceny tak, že syn žalovanej vykoná pre žalobcu nejaké práce. Syn žalovanej potvrdil, že nejaké práce vykonal, no pre manžela žalobkyne nie pre žalobkyňu, pričom mal za ne čiastočne zaplatené.

Po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov každého jednotlivo, ako aj v ich vzájomných v súvislostiach súd dospel k záveru, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a že žaloba je preto nedôvodná. V konaní bol preukázaný opak tvrdenia žalobkyne a to výsluchom svedkov, manžela a syna žalovanej. Bolo preukázané, že kúpna cena za motorové vozidlo bola 2.000 eur a nie 2443 eur ako to tvrdila žalobkyňa a tieto boli žalobkyňi odovzdané pri odovzdaní predmetu kúpy, t.j. predmetného motorového vozidla tak ako je to vyššie uvedené.

Na základe uvedeného preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V danom prípade bola žalovaná v celom rozsahu úspešná, pretože žaloba bola voči nej zamietnutá, a preto má právo na náhradu trov konania.“

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. V odvolaní uviedla, že dôkazné bremeno ohľadom existencie skutočností, ktoré mali za následok zánik dlhu, leží na dlžníkovi. V danej veci žalobkyňa nepochybne preukázala, že jej vznikla pohľadávka proti žalovanej vo výške žalovanej istiny a žalovaná nepreukázala, aby táto pohľadávka zanikla jej splnením. Na preukázanie údajného zaplataenia dlhu žalobkyne žalovaná ako dôkaz neprodukovala žiadne dôkazy okrem výsluchu svedkov, manžela a syna žalovanej, ktorým súd prvého stupňa uveril aj napriek tomu, že v ich výpovediach sú zásadné rozpory. Ďalej v odvolaní uviedla, že súdu prvého stupňa muselo byť zrejmé, že motorové vozidlo mala žalobkyňa pojaté v obchodnom majetku, a teda z daňového hľadiska zákonite pri jeho predaji došlo k vyradeniu z obchodného majetku žalobkyne. Z daňového a účtovného hľadiska takýmto dokladom o vyradení z obchodného majetku je práve faktúra ako účtovný doklad, ku ktorej sa priradí hotovostná, prípadne bezhotovostná platba kupujúceho. Žalobkyňa preto nemala a ani logicky nemohla mať záujem na tom, aby sa predaj realizoval bez príjmového dokladu, keďže takýmto postupom by porušila účtovné a daňové predpisy a pri prípadnej kontrole správcom dane by preto nemohla preukázať vyradenie obchodného majetku z účtovnej evidencie, a preto predaj obchodného majetku „bez papiera“ by nemal pre žalobkyňu žiadny význam. Súd prvého stupňa nezohľadnil ani ďalšie podstatné skutočnosti a totiž to, že pôvodne mal motorové vozidlo odkúpiť syn žalovanej a až pred prepisom motorového vozidla došlo k zmene kupujúcej na žalovanú a že už krátko po kúpe, keď žalobkyňa urgovala zaplataenia kúpnej ceny, žalovaná účelovo previedla motorové vozidlo na tretiu osobu. Všetky tieto skutočnosti, vrátane toho, že po prevzatí motorového vozidla musela žalobkyňa opakovane urgovať jeho prepis, nasvedčujú tomu, že žalovaná v skutočnosti nemala v úmysle kúpnu cenu zaplatiť. Navrhla zmeniť napadnutý rozsudok, žalobe vyhovieť a priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolačný súd preskúmal rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a zistil, že závery súdu prvého stupňa o neunesení dôkazného bremena sú správne.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

V súvislosti s odvolacími námietkami žalobkyne a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že sporové konanie je ovládané zásadou prejednávajúcou, ktorá spočíva v tom, že tvrdené skutočnosti a navrhovanie dôkazov je zásadne vecou účastníkov konania. Z uvedeného vyplýva, že účastník konania má nielen povinnosť tvrdenia, ale aj povinnosť dôkaznú.

Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie za predpokladu, že ním tvrdené skutočnosti neboli preukázané, nepriaznivé dôsledky v tom smere, že bude rozhodnuté v jeho neprospech z dôvodu neunesenia dôkazného bremena. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie v prípadoch, kde je určitá skutočnosť sporná pre rozhodnutie významná a určujúca, avšak nebola dokázaná. Ide o prípady, kedy výsledok procesu dokazovania neumožnil prijať súdu záver o pravdivosti, avšak ani o nepravdivosti tvrdenia. Za tohto stavu súd rozhodne v neprospech účastníka, v jeho záujme bolo podľa hmotného práva preukázať tvrdenú skutočnosť.

V preskúmvanej veci sa žalobkyňa domáha voči žalovanej zaplata sumy 2443 eur s 9,5% ročným úrokom z omeškania od 15.09.2011 do zaplata. Svoju žalobu odôvodil tým, že na základe kúpnej zmluvy zo dňa 04.07.2011 uzatvorenej medzi sporovými stranami žalobkyňa odpredala žalovanej motorové vozidlo zn. Citroen Berlingo, EVČ: SP 635AC s doplnkovou výbavou za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 2443 eur, ktorá bola žalovanej vyúčtovaná faktúrou č. 012011 zo dňa 31.08.2011, splatnou dňa 14.09.2011.

Žalovaná sa proti uplatnenému nároku bránila tým, že dohodnutá bola cena za motorové vozidlo vo výške 2000 Eur. Rovnako uviedla, že v takejto výške dojednaná kúpna cena bola zaplata do rúk manžela žalobkyne.

V prvom rade odvolací súd v zhode s prvostupňovým súdom konštatuje, že na žalobkyňu bolo unesenie dôkazného bremena nielen ohľadom uzavretia kúpnej zmluvy, ale aj jej podstatných (esenciálnych) náležitostí, t.j. predmetu kúpy a kúpnej ceny.

Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Tak napríklad v konaní o zaplata dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť (bremeno) tvrdenia v tom, že so žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že za poskytnuté plnenie zaplatal a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22. 9. 2010, sp. zn. 3MCdo 6/2010).

Otázku splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci.

Žalobkyňa v priebehu konania tvrdila, že medzi splnomocnencami účastníkov konania bola dojednaná kúpna cena za motorové vozidlo vo výške 2443 Eur, a to ešte pred jeho odovzdaním. Potom, čo manžel žalobkyne zistil, že syn žalovanej je murár, dohodli sa cit.: „v prípade, že kupujúci urobí tieto práce, nebude musieť zaplatiť kúpnu cenu motorového vozidla s tým, že ja (manžel žalobkyne, pozn. odvolacieho súdu) mu ešte potom aj doplatím, keď bude treba.“ (čl. 47). Práce neboli vykonané, preto vyrobil faktúru, aby mali auto vysporiadané. O uvedenom má svedčiť faktúra - daňový doklad vyhotovený žalobkyňou (čl. 4). Predložená písomná zmluva neobsahuje kúpnu cenu ako svoju esenciálnu náležitosť. Rovnako neobsahovala ani dátum jej podpisu. Predmetná zmluva bola vyhotovená samotnou žalobkyňou.

Ani odvolaciemu súdu sa nezdá vierohodné tvrdenie žalobkyne, že kúpna cena bola dojednaná vo výške 2443 Eur a žalovanou nevyplatená. Žalobkyňa vyhotovovala písomnú kúpnu zmluvu, no ústna dohoda ohľadom žalobkyňou tvrdenej dojednanej ceny sa do nej nepreniesla.

Svedkovia S. D., I. D. i Y. D. potvrdili uzavretie kúpnej zmluvy, dojednanie kúpnej ceny i jej zaplatenie pri odovzdaní motorového vozidla. Tvrdenia svedkov nie sú rozporné, keďže z nich v zhode vyplýva, že obaja prišli ku žalobkyňi a kúpna cena bola vyplatená nimi jej manželovi (arg. výpoveď S. D. cit.: „Prišiel som ja s otcom, p. I. sme dali 2000 Eur. Pri odovzdávaní sme boli prítomní, môj otec a p. I.“ (str. 48) a cit. ďalej výpoveď I. D.: „Dali sme mu peniaze...ja som vyplácal peniaze p. I. pod altánkom na ruku.“(str. 49). Tvrdená nevierohodnosť svedkov nebola žalobkyňou ničím preukázaná.

Ďalej treba poukázať na to, že zo strany účastníkov nebolo spochybnené, že žalovaná u žalobkyne reklamovala vady predmetu kúpy. V danom okamihu manžel žalobkyne nevytýkal, že by k vyplateniu kúpnej ceny nedošlo cit.: „Svedok na otázku žalovanej, aby uviedol, akú sumu peňazí od nej chcel, keď chcela auto vrátiť, svedok uvádza: neviem o tom, že by sme sa bavili o sume. Žalovaná ďalej dotazuje svedka, či je pravdou to, že ak chce po nich ešte 443 Eur, potom mu auto chce vrátiť, svedok uvádza: nepamätá sa, možno to povedala.“ (čl. 48).

Nemaj dôležitým je tvrdenie samotnej žalobkyne v podanom odvolaní, že nemala a ani logicky nemohla mať záujem na tom, aby sa predaj realizoval bez príjmového dokladu, keďže takýmto postupom by porušila účtovné a daňové predpisy. Z účtovného a daňového hľadiska je týmto dokladom faktúra. Uvedené tvrdenie žalobkyne sú v priamom rozpore s obsahom spisu. Z podania správy Okresného riaditeľstva policajného zboru, Okresný dopravný inšpektorát Vranov na Topľou vyplýva, že motorové vozidlo (predmet kúpnej zmluvy) bol odhlásený dňa 4.7.2011 a prihlásený do evidencie dňa 6.7.2011. Držiteľkou sa stala žalovaná (čl. 54 - 63). Faktúra - daňový doklad bol však vystavený až dňa 31.8.2011 s dátumom splatnosti 14.9.2011, t.j. viac ako dva mesiace po tom, čo došlo k prepisu predmetu kúpy zo žalobkyne na žalovanú.

Odvolací súd podrobujúc predmetnú právnu vec teórii dôkazného bremena, ktorú aplikoval súd prvého stupňa, dospel k záveru, že výsluchmi svedkov bolo dokázané, že kúpna cena bola pri odovzdaní motorového vozidla vyplatená. Žalobkyňa to nevyvrátila.

Správne preto postupoval prvostupňový súd, ak žalobu vo veci samej z dôvodu neunesenia dôkazného bremena zamietol. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok o veci samej ako správny potvrdil s osvojením si jeho dôvodov (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Pokiaľ ide o výrok o náhrade trov konania, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní uspel, má právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením svojho práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie či bránenie práva účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Odvolačný súd sa v medziach týchto úvah nestotožnil s priznaním náhrady trov konania za úkon právnej služby - porada s klientom dňa 14.4.2014 a 19.6.2014. Porady z klientom nevyplývali z potreby vyjadrenia sa k veci samej na základe vyjadrení protistrany ani z doteraz vykonaných dôkazov. Z potvrdenia o porade s klientom vyplýva, že v prvom prípade bola žalovaná informovaná o plánovaných výsluchoch a konfrontáciách účastníkov a svedkov a ich pravdepodobnom priebehu a následná porada sa týkala informovania žalovanej o dôkaznej situácii, dôkaznom bremene a priebehu súdneho konania (čl. 67, 68). Nejde preto o účelné úkony nevyhnutné na bránenie práva. S poukazom na uvedené odvolací súd ponížil priznanú náhradu trov konania na úroveň účelne vynaloženým trovám konania.

Za tohto stavu odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 713,12 Eur na účet jeho právneho zástupcu a to v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná a tomu zodpovedá i výrok o náhrade trov konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešnej žalovanej patrí náhrada trov odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 101,25 Eur + 8,04 Eur režijný paušál, účasť právneho zástupcu na vyhlásení rozhodnutia (1/2 tarifnej odmeny) vo výške 50,62 Eur + 8,37 Eur, náhrada za stratu času za 4 začaté polhodiny á 13,98 Eur (55,92 Eur) a náhrada cestovných výdavkov za cestu D. nad U. - C. - D. nad U. (50 km x 2), pri spotrebe 4,4 l/100 km a pri cene nafty 1,081 Eur /liter, spolu vo výške 4,75 Eur. Náhradu trov odvolacieho konania vo výške 228,95 Eur je žalobca povinný zaplatiť žalovanému na účet jeho zástupcu v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.